

V SREDIŠČU POZORNOSTI

INOVACIJE IN STABILIZACIJA

Mož, ki spreminja svet

V zadnjem času veliko govorimo o produktivnosti dela in o tem, kako bi čim bolj izkoristili obstoječe kapacitete proizvajalnih sredstev. To lahko dosežemo le z racionalnejšo proizvodnjo, ki pa jo lahko zagotovimo z izkoriščanjem notranjih rezerv in pa s tehničnimi izboljšavami in izumi ali s skupno besedo: inovacijami.

Prav o inovacijah smo se pogovarjali z Antonom Ježem iz Utika, ki je zaposlen kot kemijski tehnolog v Iskri. Že več kot 20 let dela v tem podjetju, v tem času pa je prijavil nad 100 inovacij, ki jih je odkupilo preko 50 jugoslovanskih podjetij.

• »Zadnji čas je, da smo začeli več pozornosti posvečati tudi inovacijam, saj smo po številu izumov med zadnjimi na svetu in skupaj z Albanijo na zadnjem mestu v Evropi,« je začel. »Da bi iznajditeljstvu dali večjo veljavo, je bil letos v Beogradu formiran koordinacijski odbor, ki ga vodi Mika Špiljak. Zvezna skupščina bo na svoji decembrski seji tudi proglasila leto 1975 za leto izumiteljstva. Za spodbujanje izumiteljstva in tehničnih izboljšav se je zavzel tudi CK ZKS na svoji 8. in 9. seji, saj je novatorstvo eden izmed ukrepov za zagotovitev gospodarske stabilizacije.«

• »Zagotoviti moramo, da bo vsak delavec ob stroju začel razmišljati, kako bi svoje delo poenostavil, saj delo veliko bolje pozna kot pa kak inženir. Ali ne bi mogli posnemati nekaterih nemških tovarn, ki vsakemu delavcu, ki je dal koristen predlog, izplačajo 50 DM, ne glede na to, ali je bil predlog osvojen ali ne?«

• Da bi bili delavci zainteresirani za dajanje koristnih predlogov, bi jih morali pravilno vzgajati in usmerjati že v osnovni šoli pri tehničnem pouku. Vsak naj bi začel razmišljati, kako bi se dalo nek predmet narediti še drugače. Organizirati bi morali tudi razna predavanja v šolah, ki jih organizirajo sindikati, zveza mladine.«

• Anton Jež je tudi sekretar združenja izumiteljev Ljubljana. To združenje ima predvsem nalogo, da združi vse, ki se ukvarjajo z inovacijami, članstvu daje pravno pomoč in zaščito, obenem pa so člani združenja tudi aktivisti za čimvečji razvoj izumiteljstva.

• Anton Jež ima v svojem stanovanju tudi posebno sobo — muzej. Je namreč tu-

Anton Jež

di rezervni vojaški starešina. V muzeju ima vrsto dragocenih eksponatov: od orožja, uniform pa do dokumentov iz druge svetovne vojne. V okviru tega muzeja ima tudi poseben tehnični kotiček. V njem lahko vidiš razna priznanja za njegovo novotarsko dejavnost, mnogotera vabila podjetij, naj jih obiše in skuša razrešiti določene tehnične probleme in pa pogodbe s podjetji za razrešitev raznih problemov.

• O svojih izumih in tehničnih izboljšavah tovariš Jež zelo nerad govori. Kljub temu sem izvedel, da je eden najboljših strokovnjakov za probleme odpadnih voda. Pozna vse strupene vode v Sloveniji, za vode v Ljubljanski kotlini pa trdi, da so vse okužene. Za čiščenje odpadnih voda je tovariš Jež iznašel poseben postopek, ki ga nekatera podjetja že uporabljajo.

• Tovariš Jež je tudi priznan pedagog, saj je poučeval že na raznih šolah. Zadnje čase se zelo zavzema za ustanovitev šole za površinsko obdelavo kovin, ki bi jo ustanovili pri Delavski univerzi v Domžalah in bi bila prva taka šola v Jugoslaviji.

• »In kako pravzaprav pridete do izuma?«

• »Vsak predmet se da narediti na več načinov. Zato predmet najprej razstavim na njegove sestavne dele in študiram, kako bi se dalo posamezne dele čim enostavneje in čim ceneje narediti. Vsak novator, ki je šele začel s svojim delom, pa se le s težavo uveljavi zaradi nevoščljivosti starejših kolegov, hkrati pa vsakega novatorja smatrajo kot avanturista. Mnogi svetovno znani novatorji so bili pri svojem delu izkoriščani, imeli so jih za neresne in so živel v pomanjkanju. Vendar pa so s svojo vztrajnostjo dokazali, da so imeli prav in marsikateri njihov izum je dodobra spremenil svet.«

• »Kakšna pa je finančna plat novotarske dejavnosti?«

• »Lahko rečem, da se je zadnja leta precej izboljšala, saj novator dobi 7,5% od triletnega prihranka zaradi inovacije. Dohodki od novatorstva so tudi neobdavčeni.«

• Tovarišu Ježu smo ob koncu zaželeli še veliko novih iznajdb, saj prav te veliko pomagajo pri posodabljanju našega gospodarstva. Želimo tudi, da bi se uresničile ideje o čimvečjem številu domačih izumov, saj bi s tem prihranili težke milijarde, ki jih dajemo za nakup tujih licenc in patentov. France Kmetič

UREJENO STRELIŠČE

V Vižmarjih že dobro leto deluje strelska družina Tabor 69, ki ima preko sto članov.

V zadnjem času so se pogoji za njihovo udejstvovanje precej izboljšali, saj so popravili zgradbo Ob Savi 1 in v njej uredili strelišče za streljanje z zračno puško, na raznih tekmovanjih pa člani družine nastopajo tudi z močnejšim orožjem.

NOVI TELEFONI

Po večletnih težavah in prošnjah so občani spodnjega dela Šiške vendarle dobili večje število telefonskih števil. Z dograditvijo nove telefonske centrale v Mostah so namreč razbremenili pošto Center, na katero je vezana tudi Sp. Šiška in tako v številnih stanovanjih že zvonijo novi telefoni. Upajmo, da bo PTT uspelo rešiti tudi »telefonske vozle« v ostalih predelih Šiške.

PROGRAM URESNIČEN

Pododbor turističnega društva terena »Milan Majcen« je na letni konferenci, ki je bila 29. oktobra, pregledal rezultate svojega dela. Dosegli so precej uspehov, predvsem zato, ker je bil program realen, saj je zajemal le organizacijo petih predavanj ter skrb za urejeno videnje okolja, pridobivanje novih članov in oceno zunanje cvetlične stanovanj. Seveda pa so rezultati ugodni tudi zaradi tega, ker so člani k delu pristopili z veliko volje in pripravljenosti.

Ob tej priložnosti so podelili knjižne nagrade občanom, ki so imeli najlepše okrašene balkone in okna. Pismena priznanja pa so podelili trem hišnim svetom in trem posameznikom, ki že vrsto let dobivajo za urejeno zunanost najboljše ocene. Pismene zahvale so dali tudi tistim delovnim kolektivom v krajevni skupnosti, ki so se uspešno vključili v delo pododbora. Po seji je bilo tudi zanimivo predavanje dr. Dušana Vrščaja, ki je pripovedoval o naših gobah.

M. M.

BUDNICA

Včasih, pred leti, so bile »moderne« budnice, ki so v zgodnjih jutranjih urah oznanjale, da se je začel ta ali oni praznik. Ne vem, kako je danes po drugih delih Šiške, toda 29. novembra zjutraj smo imeli stanovalci blokov ob Rašici in Lubejevi v Soseski 6 čudovito budnico. Na dvorišče za temi bloki je že navsezgodaj neznan sostanovalec privlekel preproge ter z glasnimi in močnimi udarci začel iztepati prah, ki se mu je nabral v zadnjih mesecih. Z okna ga je spodbujala in podučevala stroga ženica in tako se je tokrat naš dan republike pričel z iztepanjem preprog ter s prepirljivo konverzacijo med iztepalcem in njegovo boljšo polovico.

Neznani sosed: če ti že praznik, rojstni dan naše republike, ne pomeni veliko; če meniš, da je to ravno pravšnja priložnost za stepanje tvoje umazanije, potem prihodnjič pomisli vsaj na tvoje sosede in na pravila lepega vedenja!